

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W KATOWICACH

LKA.410.12.2.2024

Pan
Henryk Sobala
Prezes Zarządu
Uczniowskiego Klubu Sportowego
RUCH Radzionków
ul. ks. dr Józefa Knosały 113
41-922 Radzionków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/024 – Realizacja zadań przez polskie związki sportowe w ramach programów Ministra Sportu i Turystyki.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Uczniowski Klub Sportowy RUCH Radzionków w Radzionkowie, ul. ks. dr Józefa Knosały 113, 41-922 Radzionków ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Henryk Sobala, Prezes Zarządu ² , w okresie objętym kontrolą do nadal.
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja zadań i wykorzystanie środków publicznych przez Szkołkę Piłkarską w ramach Programu „Certyfikacji Szkółek Piłkarskich” Ministra Sportu i Turystyki.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2024 (do czasu zakończenia kontroli), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	1. Beata Olejnik, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/100/2024 z 29 kwietnia 2024 r. 2. Nina Poloczek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/101/2024 z 29 kwietnia 2024 r.

(akta kontroli str. 1-8)

¹ Zwany dalej: „UKS Radzionków”, „UKS” lub „Szkółką”.

² Zwany dalej: „Prezesem”. Henryk Sobala został powołany na funkcję Prezesa UKS Radzionków w 2013 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, zwana dalej: „ustawą o NIK”.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

UKS Radzionków realizował zadania dofinansowywane ze środków Ministra Sportu i Turystyki⁵ zgodnie z założeniami przyjętymi w Programie „Certyfikacji Szkółek Piłkarskich”⁶ oraz umowami o dofinansowanie zawartymi z Polskim Związkiem Piłki Nożnej⁷. Rozliczenie każdej z trzech skontrolowanych umów odbywało się prawidłowo i terminowo za pośrednictwem systemu udostępnionego przez PZPN. *Szkółka* kupując towary i usługi stosując zasady rozeznania rynku i wyboru najlepszej oferty w stosunku do jej ceny.

UKS Radzionków w latach 2021-2023 wykorzystał środki publiczne przekazane przez PZPN w łącznej kwocie 700 790,00 zł. W badanym okresie UKS osiągnął zakładane w *Programie CSP* i umowach cele. Podniósł poziom certyfikacji ze srebrnego na złoty, zwiększył liczbę drużyn (z 12 do 13 drużyn, w tym utworzył drużyny dziewczęce) i młodzieży biorącej udział w zajęciach dofinansowanych ze środków dotacji (ze 165 w 2021 r. do 181 w 2023 r.⁸), a także finansował podnoszenie kwalifikacji trenerskich. Drużyny brały udział w organizowanych przez UKS turniejach na poziomie lokalnym i regionalnym. Stwierdzone w trakcie kontroli nieprawidłowości w zakresie prowadzenia dokumentacji finansowej, stanowiącej podstawę rozliczania umów, nie miały wpływu na realizację zadań objętych dofinansowaniem.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Realizacja zadań i wykorzystanie środków publicznych przez Szkółkę Piłkarską w ramach Programu „Certyfikacji Szkółek Piłkarskich” Ministra Sportu i Turystyki

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą, Stowarzyszenie¹⁰ prowadzące UKS Radzionków zawarło z PZPN trzy umowy na łączną kwotę 700 790,00 zł na realizację zadania publicznego polegającego na rozwijaniu sportu dzieci i młodzieży w ramach *Programu CSP* dla szkółek piłkarskich, które przewidywały dofinansowanie w łącznej wysokości 658 380,00 zł¹¹ ze środków finansowych Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Umowy na realizację *Programu* zawarto:

- 18 czerwca 2021 r.¹² na okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.¹³;

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Zwany dalej: „Ministrem”.

⁶ Zwany dalej: „Programem” lub „Programem CSP”.

⁷ Zwany dalej: „PZPN”.

⁸ Według stanu na dzień 31 grudnia.

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Stowarzyszenie wpisane, zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (tj. Dz.U. z 2023 r., poz. 2048) do ewidencji uczniowskich klubów sportowych pod numerem 13 na podstawie decyzji Starosty powiatu w Tarnowskich Górach. Zgodnie z treścią Statutu, ww. jest stowarzyszeniem kultury fizycznej mającym na celu prowadzenie działalności sportowej szczególnie w zakresie dyscypliny piłki nożnej. Władzami UKS, są: Walne Zgromadzenie Członków, Zarząd, Komisja Rewizyjna oraz Sąd Koleżeński.

¹¹ Otrzymane dotacje w łącznej wysokości 658 380,00 zł, wykorzystano w 100% w okresach określonych w umowach o dofinansowanie.

¹² Umowa nr 2021/DOT_CERT/ŚL/268. Zwana dalej: *Umową nr 1*.

¹³ Wartość zadania określonego umową wynosiła 212 182,00 zł, w tym 199 522,00 zł (tj. 94,0%) stanowiła dotacja.

- 11 lipca 2022 r.¹⁴ na okres od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r.¹⁵
- 11 kwietnia 2023 r.¹⁶ na okres od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r.¹⁷

W okresach objętych umowami, UKS działał na dwóch poziomach certyfikacji:

- srebrnym – w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.;
- złotym - od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r.

(akta kontroli str. 9-67; 84)

W okresie objętym kontrolą liczba prowadzonych w ramach realizacji *Programu CSP* przez UKS drużyn piłkarskich wynosiła:

- w okresie realizacji *Umowy nr 1*: od 13 na dzień 30 czerwca 2021 r. do 12 na dzień 31 grudnia 2021 r., przy czym były to wyłącznie drużyny chłopięce;
- w okresie realizacji *Umowy nr 2*: od 12 na dzień 30 czerwca 2022 r. do 13 na dzień 31 grudnia 2022 r., przy czym jedna z nich była dziewczęca¹⁸;
- w okresie realizacji *Umowy nr 3*: od 14 na dzień 30 czerwca 2023 r., w tym jedna dziewczęca¹⁹ do 13 na dzień 31 grudnia 2023 r., w tym jedna dziewczęca²⁰.

Powyższy zakres drużyn UKS odpowiadał odpowiednio wymaganym w *Programie* kryterium liczby drużyn dla poziomu srebrnego, a następnie złotego certyfikatu.

(akta kontroli str. 23; 26; 41; 44; 57; 70; 537; 942-944)

Liczba zawodników w *Szkółce* objętych *Programem* wynosiła:

- w 2021 r. (*Umowa nr 1*): 166 na dzień 30 czerwca i 165 na dzień 31 grudnia;
- w 2022 r. (*Umowa nr 2*): 161 na 30 czerwca i 160 na 31 grudnia;
- w 2023 r. (*Umowa nr 3*): 198 na 30 czerwca i 181 na 31 grudnia.

(akta kontroli str. 365; 369; 374; 376; 537)

W ramach realizacji *Programu* i *Umowy nr 3*, UKS zorganizował dwa obozy sportowe w miejscowości Wieliczka w terminach: 30 lipca – 5 sierpnia 2023 r. i 13 – 19 sierpnia 2023 r., w których udział wzięło łącznie 72 uczestników.

(akta kontroli str. 820)

Zgodnie z *Programem* i wytycznymi PZPN dla szkółek na poziomie srebrnym i złotym, UKS organizował turnieje na poziomie lokalnym i regionalnym. W latach 2021 – 2023 UKS zorganizował łącznie 12 takich turniejów, z czego:

- w 2021 r. – cztery²¹,
- w 2022 r. – dwa²²
- w 2023 r. – sześć²³.

Łącznie wzięło w nich udział 97 drużyn, z czego odpowiednio: 36, 16 i 45 drużyn.

(akta kontroli str. 1065)

¹⁴ Umowa nr 2022/DOT_CERT/ŚL/797/S. Zwana dalej: *Umową nr 2*.

¹⁵ Wartość zadania określonego umową wynosiła 177 903,00 zł, w tym 165 753,00 zł (tj. 93,2%) stanowiła dotacja.

¹⁶ Umowa nr 2023/DOT_CERT/ŚL/297/E. Zwana dalej: *Umową nr 3*.

¹⁷ Wartość zadania określonego umową wynosiła 310 705,00 zł, w tym 293 105,00 zł (tj. 94,3%) stanowiła dotacja

¹⁸ W kategorii F (Żak).

¹⁹ Jw.

²⁰ Jw.

²¹ 5 grudnia 2021 r. dla roczników 2011, 2012, 2013 i 2014.

²² 3 grudnia 2022 r. dla rocznika 2015 i 4 grudnia 2022 r. – dla rocznika 2016.

²³ 9 grudnia 2023 r. dla roczników 2013 i 2018; 10 grudnia 2023 r. dla roczników: 2014, 2015, 2016 i 2017.

W okresie objętym kontrolą w Systemie Zarządzania Szkołą Piłkarską²⁴ zarejestrowanych było 17 trenerów, tworzących sztab szkoleniowy Klubu. Liczba trenerów prowadzących zajęcia w UKS w ramach *Programu* wynosiła:

- 14 w dniu 30 czerwca 2021 r. i ośmiu w dniu 31 grudnia 2021 r. (*Umowa nr 1*);
- 11 w dniu 30 czerwca 2022 r. i siedmiu w dniu 31 grudnia 2022 r. (*Umowa nr 2*);
- 11 w dniu 30 czerwca 2023 r. i 13 w dniu 31 grudnia 2023 r. (*Umowa nr 3*).

(akta kontroli str. 367; 371; 537; 567-568)

Szkoła, w okresie realizowania umów zawartych z PZPN, na żadnym jego etapie nie zrezygnowała z udziału w *Programie*. Zawierane w trakcie realizacji umów aneksy²⁵ dotyczyły zmiany kwot dofinansowania oraz zmian w terminach płatności za zrealizowany przedmiot umów.

(akta kontroli str. 24-26; 42-44; 68-72)

W latach 2021-2023 liczba uczestników *Programu* wynosiła - według stanów na dzień 30 czerwca i 31 grudnia - odpowiednio: w 2021 r. 166 i 165, w 2022 r. 161 i 160, a w 2023 r. 198 i 181 uczestników.

Wiceprezes PZPN ds. Piłkarstwa Amatorskiego wyjaśnił, że: *UKS Ruch Radzionków nie informował PZPN o rezygnacjach uczestników za pośrednictwem Systemu. Zapis o konieczności takiej informacji nigdy nie znalazł się w dokumentach regulaminowych Programu Certyfikacji. Fakt rezygnacji/usunięcia pojedynczego uczestnika nie ma bowiem z perspektywy funkcjonowania całego Programu (...) żadnego znaczenia – fluktuacje w składach drużyn w przeciągu sezonu piłkarskiego są naturalnym zjawiskiem i występują niemal „na bieżąco”. Wiceprezes Prezes PZPN, przekazał przy tym dane z Systemu, według których, w całym badanym okresie realizacji przez Szkołę trzech ww. umów, w okresie od 28 stycznia 2021 r. do 18 października 2023 r. odnotowano łącznie 146 rezygnacji, z czego:*

- 36 w trakcie realizacji *Umowy nr 1*;
- 68 w trakcie realizacji *Umowy nr 2*;
- i 42 podczas realizacji *Umowy nr 3*.

(akta kontroli str. 537; 568-572)

UKS – zgodnie z postanowieniami *Programu* - pozyskiwał²⁶ od opiekunów prawnych zawodników:

- oświadczenia o wyrażeniu zgody na udział dziecka w treningach;
- oświadczenia i zgody na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie danych osobowych uczestników Szkoły do systemów informatycznych, w tym, również do „Narodowej Bazy Talentów” (od 2023 r. „Sportowe Talenty”) oraz na przetwarzanie w tej bazie wyników.

Żaden z zawodników UKS, w chwili przystępowania do *Programu*, nie przekroczył 13 roku życia, co odpowiadało postanowieniom realizowanego przez *Programu*.

(akta kontroli str. 85-342)

UKS był zarejestrowany w *Systemie* z nadanymi uprawnieniami dla osób w randze Administratorów *Systemu*.

(akta kontroli str. 79-83)

²⁴ Zwany dalej: *Systemem*.

²⁵ Aneks nr 1 do umowy nr 2021//DOT_CERT/ŚL/268 z dnia 18 czerwca 2021 r. zawarty dnia 29 października 2021 r.; Aneks nr 1 do umowy nr 2022//DOT_CERT/ŚL/797/S z dnia 11 lipca 2022 r. zawarty w dniu 25 listopada 2022 r.; Aneks nr 1 do umowy nr 2023//DOT_CERT/ŚL/297/E zawarty w dniu 11 kwietnia 2023 r.

²⁶ Zweryfikowano na próbie 29 zawodników, którzy złożyli deklaracje przystąpienia do Szkoły w latach 2019 – 2023.

Liczba zawodników w drużynach tworzonych w okresie realizacji zadań wynikających z zawartych przez UKS umów z PZPN wynosiła:

- 166 zawodników na dzień 30 czerwca 2021 r. i 165 na 31 grudnia 2021 r. (*Umowa nr 1*), co przy liczbie drużyn funkcjonujących wówczas dawało średnio 13 i 14 zawodników w drużynie;
- liczba zawodników według stanu na dzień 30 czerwca 2022 r. wynosiła 161, a 160 na 31 grudnia 2022 r. (*Umowa nr 2*), co przy liczbie drużyn funkcjonujących wówczas dawało średnio 13 i 12 zawodników w drużynie;
- w 2023 r. średnia liczba zawodników przypadająca na jedną drużynę wynosiła po 14 według stanu na 30 czerwca²⁷ i na 31 grudnia²⁸.

(akta kontroli str. 534; 942-944)

Odnosząc się do liczby zawodników w drużynach utworzonych i prowadzonych przez UKS w ramach *Programu*, Prezes wyjaśnił, że w badanym okresie, każda z ww. spełniała wymóg liczebności określony w *Programie*. Powyższe odnotowywano w *Systemie*, który „w przypadku niespełnienia jakiegoś regulaminowego wymogu przez zawodnika lub drużynę liczba zawodników lub drużyn nie jest ujęta i wyświetlona w systemie”.

(akta kontroli str. 1067-1074)

Zarejestrowani w *Systemie* trenerzy prowadzący zajęcia sportowe w UKS posiadali kwalifikacje odpowiadające poziomowi *Szkółki* i spełniające wymogi określone w *Programie*.

W czasie realizacji *Umowy nr 1*, spośród 17 trenerów, siedmiu posiadało dwie licencje, z czego: dwóch posiadało licencje na poziomie „Grassroots C” i UEFA B; trzech posiadało licencje: UEFA A i B; jeden posiadał licencje: UEFA „Elite Youth” i UEFA A i jeden posiadał licencje: UEFA „Goalkeeper A” i UEFA A. Z pozostałych 10 trenerów, czterech posiadało licencję UEFA A, a sześciu – UEFA B.

W 2022 r., w którym realizowano *Umowę nr 2*, spośród 17 trenerów, dwóch posiadało więcej niż jedną licencję, z czego: jeden posiadał licencje UEFA A i UEFA „Elite Youth A” i jeden posiadał licencje UEFA A i UEFA „Goalkeeper A”. Pozostałych 15 trenerów legitymowało się licencjami UEFA A – czterech trenerów i licencjami UEFA B – 11 trenerów.

W 2023 r., w trakcie realizacji *Umowy nr 3*, spośród 17 trenerów biorących udział w *Programie*, jeden trener posiadał dwie licencje: „Grassroots C” i UEFA B, a spośród pozostałych 16, licencje na poziomie UEFA A posiadało pięciu trenerów, na poziomie UEFA B – ośmiu, a trzech - „Grassroots C”.

(akta kontroli str. 365; 567-568; 1002-1003)

Osoby wchodzące w skład sztabu *Szkółki* posiadały aktualne zaświadczenia o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego oraz zaświadczenia o niefigurowaniu w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym²⁹.

(akta kontroli str. 1011-1060)

W okresie objętym kontrolą, dla drużyn prowadzonych w ramach *Programu*, UKS opracował autorskie Plany Treningowe, Konspekty Treningowe i Dzienniki Treningowe³⁰, zamieszczone następnie w *Systemie*, co odpowiadało założeniom *Programu* zarówno dla poziomu srebrnego jak i złotego *Szkółki*.

²⁷ Według stanu na 30 czerwca 2023 r. w UKS utworzonych było 14 drużyn, w których trenowało 198 zawodników.

²⁸ Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w UKS utworzonych było 13 drużyn, w których trenowało 181 zawodników.

²⁹ Powyższe zweryfikowano na przykładzie sześciu trenerów prowadzących zajęcia finansowane na podstawie umów zawartych z PZPN w okresie objętym kontrolą.

³⁰ Powyższy wymóg wynikający z zapisów *Programu* zweryfikowano w całym okresie objętym kontrolą na przykładzie ośmiu drużyn: Juniorów D1, D2 i D3, Żak F1 i F2, Orliki i Orlik E2 oraz Młodzików.

(akta kontroli str. 395-396; 578-801)

W okresie realizacji *Programu* przedstawiciele PZPN przeprowadzili w UKS 15 wizyt monitorujących³¹, z których wszystkie zakończyły się oceną pozytywną i zaliczonym obszarem kryteriów programu. Od 2023 r. nie wystawiano kontrolowanej jednostce oceny, jednakże każdorazowo obszar kryteriów programu został zaliczony.

(akta kontroli str. 395-482)

UKS zgłosił w *Systemie* obiekty treningowe wykorzystywane do realizacji celu Programu. Szkołka korzystała z obiektów na podstawie umów ich udostępniania zawartych z Gminą Radzionków³² i Stowarzyszeniem Szkoła Mistrzostwa Sportowego Radzionków³³. Na podstawie tych umów, UKS wynajmował w celu rozgrywania spotkań meczowych w piłce nożnej: halę sportową wraz z dostępem do szatni, sanitariatów i łazienki przy ul. Ks. Knośały 16 w Radzionkowie oraz boiska piłkarskie z dostępem do szatni, sanitariatów i łazienki w Radzionkowie przy ul. Księżogórskiej 90 i ul. Ks. Knośały 113.

(akta kontroli str. 353-363; 365-377)

Zawodnikom *Szkółki* zapewniono opiekę medyczną na poziomie adekwatnym do posiadanego certyfikatu. W okresie srebrnego certyfikatu, *Szkółka* posiadała wymagane oświadczenia opiekunów prawnych o zgodzie na uczestnictwo dziecka w zajęciach sportowych oraz o braku przeciwwskazań medycznych do uprawiania sportu. Ponadto, w okresie posiadania złotego certyfikatu, UKS zapewniał zawodnikom opiekę medyczną i fizjoterapeutyczną na podstawie zawartych umów w zakresie medycyny sportowej³⁴ i fizjoterapeutycznych świadczeń zdrowotnych³⁵. Forma i treść zawartych umów odpowiadały wymogom *Programu*.

Szkółka posiadała również, wymagane *Programem*, wyniki badań lekarskich przeprowadzanych wśród zawodników, wykonanych na podstawie bilansu zdrowia przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 lutego 2019 r. w sprawie kwalifikacji lekarzy uprawnionych do wydawania zawodnikom orzeczeń lekarskich o stanie zdrowia oraz zakresu i częstotliwości wymaganych badań lekarskich niezbędnych do uzyskania tych orzeczeń³⁶.

(akta kontroli str. 67; 85-342; 505-536)

W całym okresie realizacji umów, zgodnie z kryterium *Programu* dla poziomów srebrnego i złotego, UKS przeprowadzał wśród zawodników testy motoryczne z częstotliwością nie rzadziej niż raz na rundę sezonu piłkarskiego, a ich wyniki - jak wyjaśnił Prezes UKS - wprowadzono do portalu „Narodowa Baza Talentów” (od 2023 r. „Sportowe Talenty”), zgodnie z treścią umów o dofinansowanie. Prezes wyjaśnił też, że dostęp do tego portalu był ograniczony wyłącznie do osób wykonujących czynności związane z wprowadzaniem wymaganych danych.

(akta kontroli str. 575-577; 959)

Do kwestii akceptacji przez trenerów treści *Regulaminu Programu CSP* odniósł się Sekretarz Generalny PZPN i Wiceprezes PZPN ds. Piłkarstwa Amatorskiego, którzy

³¹ Z tego w 2021 r. siedem wizyt, w 2022 r. trzy wizyty, w 2023 r. trzy wizyty i w 2024 r. dwie wizyty.

³² Umowy zawarte: 1 września 2020 r. na okres od 1 września 2020 r. do 31 sierpnia 2021 r.; 2 czerwca 2021 r. na okres od 1 września 2021 r. do 31 sierpnia 2023 r.

³³ Umowy zawarte: 2 stycznia 2023 r. na czas oznaczony od 2 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. i 1 grudnia 2023 r. na czas oznaczony od 2 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r.

³⁴ Umowa zawarta w dniu 1 września 2022 r. z terminem obowiązywania do 31 grudnia 2023 r. i z 3 października 2023 r. z terminem obowiązywania do 31 grudnia 2024 r.

³⁵ Umowa zawarta w dniu 1 września 2022 r. z terminem obowiązywania do 31 grudnia 2023 r. i z 29 września 2023 r. z terminem obowiązywania do 31 grudnia 2024 r.

³⁶ t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 812.

wyjaśnili, że nie ma możliwości wygenerowania potwierdzenia akceptacji *Regulaminu* przez trenerów, zawierającego wymóg wyrażenia zgody poprzez złożenie oświadczeń na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie ich danych osobowych w celu dokumentowania, monitorowania oraz ewaluacji realizacji dofinansowanego zadania.

Wyjaśnili również, że proces ten podzielony jest na etapy i rozpoczyna się wysłaniem przez Administratora szkoły zaproszenia do trenera, który musi posiadać aktywne konto na stronie PZPN²⁴. W następnym kroku wysłane zaproszenie, zostaje zaakceptowane przez trenera, co jest równoznaczne z zaakceptowaniem *Regulaminu Programu CSP*, w którym zapisy § 20 zawierają informacje dotyczące ochrony danych osobowych oraz do jakich celów będą wykorzystywane dane osobowe użytkownika. Tym samym akceptacja przez trenera, wysłanego do niego zaproszenia, jest równoznaczna ze zgodą na przetwarzanie i przekazywanie przez niego danych osobowych.

(akta kontroli str. 572-573)

2. W latach 2021-2023 UKS otrzymał na podstawie zawartych z PZPN umów na realizację *Programu* łącznie 658 380,00 zł. Wraz z wkładem własnym Stowarzyszenia, wartość realizowanych zadań wynosiła łącznie 700 790,00 zł, które UKS przeznaczył w 100% na realizację *Programu*, z czego:

- w 2021 r. - 212 182,00 zł, z czego z dotacji 199 522,00 zł. Z kwoty tej, 199 522,00 zł przeznaczono na pokrycie kosztów bezpośrednich³⁷, a 12 660,00 zł na pokrycie kosztów pośrednich i administracyjnych;
- w 2022 r. - 177 903,00 zł, z czego z dotacji 165 753,00 zł. Z kwoty tej, 165 753,00 zł przeznaczono na pokrycie kosztów bezpośrednich³⁸, a 12 150,00 zł na pokrycie kosztów pośrednich i administracyjnych;
- w 2023 r. - 310 705,00 zł, z czego z dotacji 293 105,00 zł. Z kwoty tej, 293 105,00 zł przeznaczono na pokrycie kosztów bezpośrednich³⁹, a 17 600,00 zł na pokrycie kosztów pośrednich i administracyjnych.

(akta kontroli str. 73-78, 821)

UKS prowadził na potrzeby realizowanego *Programu* w całym badanym okresie wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków poniesionych na realizację zadania. Ewidencja ta umożliwiała identyfikację poszczególnych operacji księgowych, a kwota poniesionych kosztów była zgodna z kwotą wykorzystanego dofinansowania w rozliczeniu zadania.

(akta kontroli str. 504; 540-559)

W ramach kontroli zbadano 100% dokumentów księgowych ilustrujących poniesione w latach 2021-2023 w związku z *Programem* koszty bezpośrednie. Zostały one poniesione zgodnie z przeznaczeniem i warunkami określonymi w *Programie*. Stawki

³⁷ Zakup sprzętu sportowego: 19 922,91, tj. 9,99%, wynagrodzenia trenerów prowadzących zajęcia 92 294,00 zł, tj. 46,26%, podwyższanie kwalifikacji trenerów (szkolenia) 3 235,15 zł, tj. 1,62%, wynajem obiektów sportowych 20 257,02 zł, tj. 10,15%, wyjazdy na mecze i udział w turniejach 49 119,10 zł, tj. 24,62%, organizacja meczów i turniejów 14 693,82 zł, tj. 7,36%.

³⁸ Zakup sprzętu sportowego: 1 282,48 zł, tj. 0,77%, wynagrodzenia trenerów prowadzących zajęcia 78 970,00 zł, tj. 47,64%, podwyższanie kwalifikacji trenerów (szkolenia) 4 920,00 zł, tj. 2,97%, wynajem obiektów sportowych 14 532,08 zł, tj. 8,77%, wyjazdy na mecze i udział w turniejach 63 811,50 zł, tj. 38,50%, organizacja meczów i turniejów 2 236,94 zł, tj. 1,35%.

³⁹ Zakup sprzętu sportowego: 28 061,38 zł, tj. 9,57%, wynagrodzenia trenerów prowadzących zajęcia 118 455 zł, tj. 40,41%, podwyższanie kwalifikacji trenerów (szkolenia) 297,00 zł, tj. 0,10%, wynajem obiektów sportowych 21 846,50 zł, tj. 7,45%, wyjazdy na mecze i udział w turniejach 79 098,52 zł, tj. 26,99%, organizacja meczów i turniejów 40 775,00 zł, tj. 13,91%, organizacja obozów sportowych 4 571,60 zł, tj. 1,56%.

trenerów nie przekraczały poziomu określonego w umowach o dofinansowanie⁴⁰ i wynosiły 60 zł za godzinę zegarową prowadzonych zajęć.

Prezes *Szkółki* wyjaśnił, że podstawą do wypłaty wynagrodzeń dla trenerów z tytułu realizacji umów zawartych z PZPN w okresie objętym kontrolą były przedkładane przez nich poświadczenia wykonania zadania znajdujące się w systemie zarządzania *Szkółką* i znajdująca się tam ewidencją czasu pracy (w zakładce: historia wydarzeń). Prezes wyjaśnił też, że w zakładce tej „zaznacza się czas, miejsce oraz nazwę grupy, z którą trener odbywa zajęcia. Oprócz tego przedkładany jest raport miesięczny przez trenera, który podlega przeze mnie weryfikacji i na tej podstawie dokonywana jest płatność”.

Zaewidencjonowany koszt zakupu sprzętu sportowego w żadnym z kontrolowanych okresów nie przekroczył 10% sumy kosztów bezpośrednich i w poszczególnych latach 2021-2023 wyniósł:

- w 2021 r. w ramach *Umowy nr 1* - 19 922,91 zł, (co stanowiło 9,99% kosztów bezpośrednich);
- w 2022 r. w ramach *Umowy nr 2* - 1 282,48 zł, (co stanowiło 0,77% kosztów bezpośrednich);
- w 2023 r. w ramach *Umowy nr 3* - 28 061,38 zł, (co stanowiło 9,57% kosztów bezpośrednich).

(akta kontroli str. 540-559; 821; 847; 853; 857;
859; 959-960; 981-989; 1061-1064)

Prezes wyjaśnił także, iż w okresie objętym kontrolą UKS nie zawierał umów z osobami monitorującymi realizację zadania oraz osobami przeprowadzającymi wizyty edukacyjne. W związku z czym UKS nie poniósł wydatków z tego tytułu. Powyższe wynikało z faktu, że trenerzy monitorujący oraz trenerzy edukatorzy reprezentowali PZPN, a nie *Szkółkę*.

(akta kontroli, str.979)

W okresie objętym kontrolą UKS zorganizował w Wieliczce dwa obozy sportowe. Pierwszy w dniach od 30 lipca do 5 sierpnia 2023 r., a drugi od 13 do 19 sierpnia 2023 r. Wzięło w nich udział łącznie 72 zawodników. Z tego tytułu UKS wydał ze środków dotacji 6 400,00 zł, co w całości przeznaczone zostało na pokrycie wyłącznie kosztów transportu uczestników do i z Wieliczki.

(akta kontroli str. 543; 814-817; 820)

Dokonując zakupu usług ze środków dotacji przekazanych przez PZPN, UKS nie stosował przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁴¹.

Prezes wyjaśnił, że UKS zawierając umowę z PZPN zobowiązał się „wydatkować środki w sposób celowy, uzasadniony gospodarczo, oszczędny i konkurencyjny”. Prezes stwierdził również, że dokonując zakupów sprzętu i usług, analizowano ceny rynkowe dostępne w katalogach firm, a następnie wybierano najkorzystniejszą ofertę finansową z zachowaniem możliwie jak najwyższej jakości nabywanego sprzętu. Podobnie postępowano przy wyborze usługodawców branży transportowej. Każdorazowy wybór przewoźnika następował po analizie ofert cenowych.

W okresie objętym kontrolą kwota kosztów pośrednich rozliczonych przez UKS nie przekraczała 10% limitu kosztów pośrednich wskazanych w umowie i kształtowała się w poszczególnych latach następująco:

⁴⁰ Powyższe zweryfikowano w oparciu o przedłożone faktury oraz dodatkowo o wydruki z Systemu godzin zajęć dla czterech trenerów z 2022 r.

⁴¹ Dz. U z 2023 r. poz. 1605 ze zm. Dalej zwana: *Pzp*.

- 12 660,00 zł w 2021 r., tj. 5,97% kosztu ogólnego zadania,
- 12 150,00 zł w 2022 r., tj. 6,83%,
- 17 600,00 zł w 2023 r., tj. 5,66%.

Koszty pośrednie zostały poniesione na koszty administracyjne, tj. na wynagrodzenie obsługi księgowej i administracyjnej.

(akta kontroli str. 540-559, 821; 979)

Dowody księgowe, dokumentujące wydatki poniesione przez UKS w ramach Programu, stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴² były zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczych, które dokumentowały, kompletne i zawierały wszystkie dane, o których mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1-4 tej ustawy⁴³. Każda z faktur zakupu była opisana na dołączonej do niej odrębnej kartce, na której członek Zarządu UKS i księgowa potwierdzili dokonanie sprawdzenia dowodu pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym. Tak przygotowany dokument zatwierdzany był każdorazowo do wypłaty przez Prezesa Zarządu.

Szczegółowa analiza dowodów księgowych wykazała, że:

- na 238 dokumentach (tj. 59 w 2022 r. i 179 w 2023 r.) akceptacji dowodów księgowych przez Prezesa i Wiceprezesa UKS dokonano odwzorowując na dokumentach ich podpis sposobem mechanicznym, nanosząc tzw. faksymile. Powyższą metodę w 2022 r. zastosowano nanosząc faksymile Prezesa w 59 dowodach księgowych, spośród 238 dowodów dokumentujących dokonanie wydatku ze środków dotacji (co stanowi 24,79% ogółu dowodów księgowych), a w 2023 r. w 179 dowodach (co stanowi 42,82% ogółu dowodów księgowych), przy czym w 32 dowodach naniesiono faksymile Prezesa⁴⁴, a w 147 dowodach naniesiono równocześnie faksymile Prezesa i Wiceprezesa⁴⁵ UKS.
- na 39 dokumentach finansowych, z czego trzech⁴⁶ z 2021 r., 11⁴⁷ z 2022 r. i 25⁴⁸ z 2023 r. dokonano w ich opisie poprawek w sposób uniemożliwiający odczytanie pierwotnej treści opisu oraz bez umieszczenia daty i podpisu osoby dokonującej poprawkę;
- w opisie 11 dokumentów finansowych⁴⁹ z 2023 r. dokonano poprawek poprzez zamazanie ich pierwotnej treści w sposób uniemożliwiający jej odczytanie i naniesienie nowej treści, bez umieszczenia daty i podpisu osoby poprawki dokonującej.

Ustalenia powyższe opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 540-559; 806-807; 822-941; 960; 971-975)

Do każdego ze zbadanych dokumentów dołączono kartkę, dedykowaną danemu dokumentowi finansowemu z klauzulą o dokonaniu płatności ze środków Funduszu

⁴² Dz. U. z 2023 r. poz. 120. Dalej zwana: *ustawą o rachunkowości*.

⁴³ Podczas kontroli zbadano wszystkie dowody księgowe (100%), dotyczące realizacji Programu.

⁴⁴ Akceptacja do wypłaty.

⁴⁵ Stwierdzenie i akceptacja poprawności merytorycznej dokumentów księgowych.

⁴⁶ L.p. 126, 212, 243 zestawienia za 2021 r.

⁴⁷ L.p. z przedłożonego zestawienia za 2022 r.: 4, 27, 35, 38, 43, 45, 47, 100, 161, 191.

⁴⁸ L.p. z przedłożonego zestawienia za 2023 r.: 63, 66, 103, 117, 120, 123, 124, 136, 147, 150, 156, 197, 198, 248, 267, 269,

277, 296, 306, 322, 355, 382, 386, 387, 388.

⁴⁹ L.p. z przedłożonego zestawienia za 2023 r.: 54, 178, 202, 216, 250, 293, 295, 298, 313, 320, 385.

Rozwoju Kultury Fizycznej na podstawie stosownej umowy – zgodnie z zapisem § 5 ust. 7 każdej z trzech umów z PZPN⁵⁰.

(akta kontroli str. 837-941)

UKS W okresie objętym kontrolą wszystkie zapłaty za zrealizowane dostawy i usługi dokonane zostały przez UKS w terminach wynikających z zawartych z PZPN umów o dofinansowanie, tj. odpowiednio do 31 grudnia 2021, 2022 i 2023 r.

(akta kontroli str. 540-559)

Końcowych rozliczeń każdej z trzech otrzymanych z PZPN dotacji dokonano w module finansowym. Prezes wyjaśnił, że dochowano terminów w tym zakresie i złożono rozliczenie ostateczne do:

- 10 stycznia 2022 r. za 2021 r.;
- 5 stycznia 2023 r. za 2022 r.;
- 5 stycznia 2024 r. za 2023 r.

Prezes wyjaśnił też, że po weryfikacji i akceptacji dokumentacji sprawozdawczej i rozliczeniowej przez PZPN, UKS otrzymał deklaracje rozliczające dotacje.

(akta kontroli str. 76-78; 979)

3. W UKS w ramach *Programu CSP* stworzono w okresie objętym kontrolą łącznie 39 drużyn piłkarskich według stanu na 30 czerwca oraz 38 drużyn piłkarskich według stanu na 31 grudnia. W 2021 r. było ich odpowiednio 13 i 12, w 2022 r. - 12 i 13, a w 2023 r. - 14 i 13 drużyn. Według danych przedstawionych przez UKS, żadna z prowadzonych w ramach *Programu* drużyn piłkarskich nie osiągnęła w okresie objętym kontrolą sukcesów sportowych.

(akta kontroli str. 537, 942-944; 962-964)

W latach 2021-2023 UKS posiadał odpowiednio w sezonie 2021/2022 i 2022/2023 srebrny, a w sezonie 2023/2024 złoty poziom certyfikacji. Tym samym podmiot kontrolowany po 2021 r. wszedł na wyższy poziom certyfikacji.

(akta kontroli str. 64-67)

W ramach *Programu* UKS wydał łącznie 8 752 zł na doszkolenie pięciu trenerów w ramach realizacji zadania objętego umowami z PZPN, z czego:

- w 2021 r. - w ramach realizacji *Umowy nr 1* – wydano 5 535 zł na rzecz uzyskania certyfikatów UEFA A i B dla dwóch trenerów;
- w 2022 r. - w ramach realizacji *Umowy nr 2* – wydano 4 920 zł finansując jednemu trenerowi uzyskanie certyfikatu UEFA A „Elite Youth”;
- w 2023 r. - w ramach *Umowy nr 3* - wydano łącznie 297 zł na sfinansowanie dla trzech trenerów kursów z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej.

(akta kontroli str.: 573; 802-818; 980)

W latach 2021-2023, żaden z trenerów *Szkółki* (w tym administratorzy UKS) nie brali udziału w szkoleniach podwyższających ich kompetencje zarządcze.

(akta kontroli str. 574)

⁵⁰ 1) Dokumenty z 2021 r. zawierały treść: „CERTYFIKACJA PZPN 2021 – Numer umowy 2021/DOT_CERT/ŚL/268 z dnia 18.06.2021 r.” oraz „płatne ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na podstawie umowy z dnia 18.06.2021 roku nr 2021/0258/0037/Sub.B/DS-CSP/20/AM w kwocie zł”. 2) Dokumenty z 2022 r. zawierały treść: „CERTYFIKACJA PZPN 2022 – Numer umowy 2022/DOT_CERT/ŚL/797/S z dnia 11.07.2022 r.” oraz „płatne ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na podstawie umowy z dnia 06.07.2022 roku nr 2022/0287/0037/Sub.B/DS-CSP/20/AM w kwocie zł”. 3) Dokumenty z 2023 r. zawierały treść: „CERTYFIKACJA PZPN 2023 – Numer umowy 2023/DOT_CERT/ŚL/297/E z dnia 11.04.2023 r.” oraz „Płatne ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej na podstawie umowy z dnia 29.03.2023 roku nr 2023/0062/0037/Sub.B/DS-CSP/20/WJ w kwocie zł”.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono nieprawidłowości polegające na:

1 Odwzorowywaniu na dowodach księgowych podpisów osób: upoważnionej do stwierdzania ich poprawności merytorycznej i zatwierdzającej do wypłaty, sposobem mechanicznym, poprzez naniesienie tzw. faksymile. Stwierdzono tę praktykę na 238 dowodach księgowych, z czego na 59 za rok 2022 i na 179 za rok 2023. W 2022 r., zastosowano faksymile Prezesa w 59 dowodach księgowych, spośród 238 zbadanych dowodów dokumentujących dokonanie wydatku ze środków dotacji (co stanowiło 24,79% ogółu dowodów księgowych). W 2023 r. praktykę tę zastosowano na 179 dowodach (co stanowiło 42,82% ogółu dowodów księgowych), przy czym, na 32 dowodach naniesiono faksymile Prezesa⁵¹, a na 147 dowodach naniesiono równocześnie faksymile Prezesa i Wiceprezesa⁵².

Prezes Zarządu wyjaśnił, że: „Stosowanie faksymile była wspólną decyzją Zarządu UKS⁵³. Decyzję tę podjęto ze względu na dużą ilość dokumentów. Stosowanie faksymile miało na celu skrócić czas obróbki dokumentów” oraz że faksymile były używane przez niego i jego zastępcę osobiście.

(akta kontroli str. 540-559; 806-807; 822-941; 960; 971-975)

Odnosząc się do wyjaśnień Prezesa dotyczących stosowania uproszczeń na dokumentach finansowo księgowych, NIK zwraca uwagę, że UKS, pomimo iż jest stowarzyszeniem, zawierając umowy z PZPN o dofinansowanie realizacji zadania publicznego ze środków finansowych Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej, przyjął na siebie obowiązek prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków z niej dokonywanych. Zapisy wszystkich trzech umów w § 5 pkt 1 obligują UKS do stosowania zasad wynikających z obowiązujących przepisów prawa, w tym zasad wynikających z ustawy o rachunkowości. Art. 21 ust 1 pkt 6 tej ustawy stanowi, że dowód księgowy powinien zawierać m.in. co najmniej stwierdzenie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja) oraz podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania. Potwierdzenie nie jest wymagane, jeżeli wynika to z techniki dokumentowania zapisów księgowych, o czym stanowi art. 21 ust 1a pkt 2 ww. ustawy. Ponieważ, w toku kontroli UKS nie przedstawił odrębnych regulacji i nie wskazał na rozwiązania techniczne pozwalające w sposób sprawdzalny i nie budzący wątpliwości ustalić osoby dokonujące czynności weryfikacji dowodu księgowego, należy uznać, że w przypadku UKS nie można uznać, że stosowanie faksymile może być traktowane jako poprawne złożenie odrębnego podpisu, lecz jedynie jako podstemplowanie dowodu księgowego jego kopią, co mogło zostać dokonane na dokumencie przez dowolną osobą.

2. Korygowaniu błędów na dowodach księgowych niezgodne z przepisem art. 22 ust. 3 ustawy o rachunkowości poprzez poprawianie lub zamazywanie pierwotnych treści na tych dokumentach.

Praktykę tę stwierdzono, w 50 dowodach księgowych na 960 skontrolowanych, tj. w 5,21% przypadkach. Dotyczyło to:

- trzech na 304 dowodów z 2021 r. (tj. w 1%);
- 11 dowodów z 238 dowodów z 2022 r. (tj. 4,6%);
- 36 na 418 dowodów z 2023 r. (tj. 8,61%).

⁵¹ Akceptacja do wypłaty.

⁵² Stwierdzenie i akceptacja poprawności merytorycznej dokumentów księgowych.

⁵³ Stosowanie na dokumentach faksymile uregulowano w Uchwałach Zarządu Stowarzyszenia UKS nr 01/03/2021 z 30 marca i 01/10/2021 z 26 października 2021 r.

We wszystkich ww. dowodach księgowych dokonane poprawki uniemożliwiały odczytanie ich pierwotnej treści, a brak zamieszczenia daty i podpisu osoby dokonującej poprawki uniemożliwiało ustalenie, kiedy i przez kogo zostały one naniesione. Powyższe działania były niezgodne z art. 22 ust. 3 ustawy o rachunkowości, który jednoznacznie wskazuje, że błędy w dowodach wewnętrznych mogą być poprawiane przez skreślenie błędnej treści lub kwoty (najlepiej zwykłą kreską poziomą), z utrzymaniem czytelności skreślonych wyrażeń lub liczb, wpisanie treści poprawnej i daty poprawki oraz złożenie podpisu osoby do tego upoważnionej, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Nie można też poprawiać pojedynczych liter lub cyfr. Powyższe działanie nie wpłynęło wprawdzie na poprawność rozliczenia otrzymanych dotacji, jednakże wskazywało na nieprofesjonalne działanie UKS w tym zakresie. Wprawdzie Prezes Zarządu wyjaśnił, że „*jest to pomyłka pisarska nie mająca wpływu na całość obliczeń wynikająca z dużej ilości dokumentacji*”, lecz liczba stwierdzonych tego typu poprawek zdaje się przeczyć treści tego wyjaśnienia i wskazuje raczej na brak odpowiedniej wiedzy w tym zakresie osób odpowiedzialnych za prowadzenie ewidencji księgowej wydatków dotyczących realizacji umów z PZPN.

(akta kontroli str. 806-807, 822-823, 837-941; 966-967; 969; 971)

IV. Uwagi

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, zwraca uwagę na potrzebę:

Uwagi

1. Rozważenia zasadności stosowania mechanicznych odwzorowań podpisów (tzw. faksymile) osób odpowiedzialnych za zatwierdzanie środków do wypłaty, zwłaszcza że działanie takie niesie za sobą konkretne ryzyka, a nie uzasadnia tego ani liczba tego typu dokumentów ani obowiązująca w Szkółce polityka rachunkowości;
2. Przeszkolenia osób odpowiedzialnych za weryfikację dokumentów księgowych w zakresie znajomości i stosowania przepisów ustawy o rachunkowości, w szczególności dotyczących zasad korygowania błędów na dokumentach księgowych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, 29 lipca 2024 r.

Kontrolerzy
Beata Olejnik
Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

.....